

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-T
IT-04-84-T
Datum: 23. oktobar 2007.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Ali Nawaz Chowhan
sudija Tsvetana Kamenova
sudija Janet Nosworthy, rezervni sudija

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 23. oktobra 2007. godine

TUŽILAC

protiv

**MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SRETENA LUKIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVIMA U IME RAMUSHA HARADINAJA, LAHIJA BRAHIMAJA I
IDRIZA BALAJA ZA PRISTUP POVERLJIVIM MATERIJALIMA U PREDMETU
MILUTINOVIĆ I DRUGI**

Tužilac protiv Milutinovića i drugih

Tužilaštvo:
g. Thomas Hannis
g. Chester Stamp

Odbrana:
g. Eugene O'Sullivan i g. Slobodan Zečević za g. Milana Milutinovića
g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za g. Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Norman Sepenuk za g. Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman i g. Aleksandar Aleksić za g. Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za g. Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za g. Sretena Lukića

Tužilac protiv Haradinaja i drugih

Tužilaštvo:
g. David Re
g. Gramsci di Fazio

Odbrana:
g. Ben Emmerson, QC, g. Rodney
Dixon i g. Michael O'Reilly za g.
Ramusha Haradinaja
g. Gregor Guy-Smith za g. Idriza
Balaja
g. Richard Harvey i g. Paul Troop
za g. Lahija Brahimaja

Prevod

OVO PRETRESNO VEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po poverljivom "Zahtevu odbrane u ime Ramusha Haradinaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*", podnetom 18. septembra 2007. godine (dalje u tekstu: Haradinajev zahtev), poverljivom "Zahtevu Lahija Brahimaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*", podnetom 3. oktobra 2007. godine (dalje u tekstu: Brahimajev zahtev) i "Priključenju Idriza Balaja 'Zahtevu odbrane u ime Ramusha Haradinaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*' podnetom 18. septembra 2007. godine", podnetom javno 4. oktobra 2007. godine (dalje u tekstu: Balajev zahtev), i ovim donosi svoju odluku.

1. U Haradinajevom zahtevu Ramush Haradinaj (dalje u tekstu: podnosilac Zahteva) traži obelodanjivanje poverljivih materijala za koje je Pretresno veće naložilo da se obelodane njegovim saoptuženima, Idrizu Balaju i Lahiju Brahimaju, u svojim odlukama od 8. marta 2007. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Balajem)¹ i 4. maja 2007. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Brahimajem)².

2. Podnosilac Zahteva traži pristup pod istim uslovima kakvi su naloženi u Odlukama u vezi s Balajem i Brahimajem:³ (a) svim materijalima koji su ograničeni na područje operativne zone Dukadin na Kosovu u periodu od 1. marta 1998. do 30. septembra 1998.⁴ i (b) svim materijalima u vezi sa "članovima Generalštaba OVK, lokacijama na kojima je bio smešten Generalštab OVK ili fizičkim uslovima u kojima je Generalštab OVK delovao u to vreme". U Odluci u vezi s Brahimajem pristup takvim materijalima je odobren sve do 26. aprila 2007, uključujući i taj datum. Podnosilac Zahteva traži da mu se dozvoli pristup

¹ Poverljiva Odluka po poverljivom zahtevu Idriza Balaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*, 8. mart 2007. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Balajem).

² Poverljiva Odluka po poverljivom zahtevu Lahija Brahimaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*, 4. maj 2007. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Brahimajem).

³ Zahtev, par. 1-2.

⁴ Odluka u vezi s Balajem, Dispozitiv, par. (c); Odluka u vezi s Brahimajem, Dispozitiv, par. (c). U obe odluke je uskraćeno obelodanjivanje Balaju i Brahimaju *ex parte* materijala i materijala koji potpadaju pod pravilo 70 "dok tužilaštvo ne obavesti Sekretarijat da je saglasnost za obelodanjivanje dobijena" od davaoca tog materijala. Odluka u vezi s Balajem, Dispozitiv, par. (a), (b); Odluka u vezi s Brahimajem, Dispozitiv, par. (a), (b).

Prevod

materijalima do datuma Haradinajevog zahteva, tj. 18. septembra 2007. godine, uključujući i sam datum zahteva. Pored toga, podnosilac Zahteva traži pristup "svim poverljivim transkriptima, dokaznim predmetima i podnescima u vremenu od 1. novembra 1998. do 1. jula 1999. koji se odnose na aktivnosti svih srpskih snaga (VJ, RDB, MUP, PJP, SAJ i JSO) koje su delovale na području operativne zone Dukadin na Kosovu u tom periodu, uključujući i brigade VJ koje su bile stacionirane i koje su delovale na tom području, kao što su 549. i 125. brigada".⁵

3. Podnosilac Zahteva tvrdi da tužilac u predmetu *Haradinaj i drugi* namerava da tokom narednih nedelja pozove određeni broj visokih oficira VJ i funkcionera RDB. Stoga je neophodno da podnosilac Zahteva bude u mogućnosti da s ovim svedocima preispita aktivnosti njihovih snaga tokom 1998. i 1999. godine, posebno navode da su te snage izvršile ratne zločine. Podnosilac Zahteva tvrdi da su takva pitanja "izuzetno relevantna za verodostojnost tih svedoka i dokaza koje će oni iznositi o OVK i njenim aktivnostima".⁶ Podnosilac Zahteva posebno napominje da je jedan od svedoka VJ, general Branko Gajić, čije svedočenje je planirano u toku narednih nedelja, nedavno svedočio prilikom izvođenja dokaza odbrane Dragoljuba Ojdanića.⁷ Drugi svedok za koga se očekuje da bude pozvan je general Dragan Živanović, komandant 125. brigade, koja je delovala na područjima na kojima su, "prema pretpretresnom podnesku tužioca u predmetu *Milutinović i drugi*, tokom marta i aprila 1999. godine počinjeni široko rasprostranjeni zločini protiv civila".⁸ Podnosilac Zahteva objašnjava da je svedočenje funkcionera VJ, RDB i MUP u direktnoj vezi s događajima iz predmeta *Haradinaj i drugi*. Kao primer, podnosilac Zahteva podseća da je zabeleženo da je general Vlastimir Đorđević bio prisutan kod grobnice koja se navodi u predmetu *Haradinaj i drugi*, čije neremećenje podnosilac Zahteva osporava. Prema tome, navodno učesće generala Đorđevića - kao i drugih lica navedenih u Optužnici u predmetu *Milutinović i drugi* - "u ratnim zločinima, uklanjanju tela i remećenju grobnica tokom 1999." direktno je relevantno za predmet protiv podnosioca Zahteva.⁹

⁵ Haradinijev zahtev, par. 4.

⁶ Haradinijev zahtev, par. 5.

⁷ Haradinijev zahtev, par. 6.

⁸ Haradinijev zahtev, par. 6.

⁹ Haradinijev zahtev, par. 8.

Prevod

4. Tužilac je podneo odgovor kao javan 28. septembra 2007. godine¹⁰ i u njemu se ne protivi Haradinajevom zahtevu za pristup ukoliko on podleže istim ograničenjima o upotrebi i distribuciji materijala koja su određena njegovim saoptuženim Balaju i Brahimaju u odlukama u vezi s Balajem i Brahimajem.¹¹

5. Dana 3. oktobra 2007. godine, Lahi Brahimaj je prihvatio i priključio se podnesku podnosioca Zahteva i zatražio pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*, pod istim odredbama i uslovima kakvi su određeni u Haradinajevom zahtevu.¹²

6. Dana 4. oktobra 2007. godine, Idriz Balaj se priključio zahtevu podnosioca Zahteva i, pored toga, zatražio dodatno pravno sredstvo.¹³ Kao prvo, Balajeva odbrana napominje da su oba tima odbrane, nakon odluka u vezi s Brahimajem i Balajem, od tužioca do sada dobili samo ograničenu količinu materijala. Stoga Balajeva odbrana traži da tužilac potvrdi da je identifikovao i obelodanio sve materijale o kojima je reč u odlukama u vezi s Brahimajem i Balajem. Dana 15. oktobra 2007. godine, tužilac je potvrdio da je obelodanio sve poverljive materijale koji su obuhvaćeni odlukama u vezi s Brahimajem i Balajem, kao i relevantne materijale na osnovu pravila 70.¹⁴

7. Kao drugo, Balajeva odbrana traži da Pretresno veće, u dogovoru s tužiocem, naloži Sekretarijatu da braniocima Brahimaja, Balaja i Haradinaja (dalje u tekstu, zajedno: podnosioci Zahteva) identifikuje i omogući pristup svim poverljivim *inter partes* materijalima, osim materijalima na osnovu pravila 70, za koje nije dobijena saglasnost.¹⁵ Balajeva odbrana tvrdi da će takav nalog osigurati ekspeditivan prijem materijala pošto neće morati da se čeka da tužilac identifikuje materijale koje treba obelodaniti.¹⁶ Balajeva odbrana po svemu sudeći traži nalog kojim Veće: (a) upućuje tužioca da identifikuje sve *inter partes*, poverljive materijale koji ne potpadaju pod pravilo 70; (b) zatim upućuje Sekretarijat da taj materijal

¹⁰ Odgovor tužioca na zahtev Ramusha Haradinaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*, 28. septembar 2007. (dalje u tekstu: Odgovor).

¹¹ Odgovor, par. 3.

¹² Brahimajev zahtev, par. 1, 9.

¹³ Balajev zahtev, par. 5.

¹⁴ Odgovor tužioca na zahtev Lahija Brahimaja i Idriza Balaja za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi* (dalje u tekstu: Odgovor na spojene zahteve), 15. oktobar 2007.

¹⁵ Balajev zahtev, par. 10.

¹⁶ Balajev zahtev, par. 10-11.

Prevod

obelodani podnosiocima Zahteva; i (c) zatim upućuje tužioca da traži saglasnost davalaca na osnovu pravila 70 da se podnosiocima Zahteva obelodani materijal na osnovu pravila 70. Ovim postupkom u dve faze sprečiće se da obelodanjivanje *inter partes*, poverljivih materijala koji ne potpadaju pod pravilo 70 bude odgođeno zbog toga što tužilac traži saglasnost za obelodanjivanje *inter partes*, poverljivih materijala u skladu s pravilom 70, da bi tek onda obelodanio celokupni materijal u jednoj fazi. Pretresno veće smatra da se gore predloženi metod podudara s načinom na koji je tužilac ranije izvršio obelodanjivanje u ovom predmetu i da je stoga zahtev za pravno sredstvo nepotreban. Veće takođe napominje da bi zajedničko podnošenje zahteva od strane podnosilaca Zahteva moglo ubrzati eventualne buduće zahteve za pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*.

8. Kao treće, Balajeva odbrana traži da Pretresno veće, u dogovoru s tužiocem, naloži Sekretarijatu da podnosiocima Zahteva dostavi sve javne dokazne predmete koji su predloženi u predmetu *Milutinović i drugi* pošto podnosioci Zahteva trenutno nemaju pristup takvim javnim dokazima.¹⁷ Dana 15. oktobra 2007. godine, tužilac je predložio da Balajeva odbrana direktno kontaktira Sekretarijat da bi dobila pristup takvim materijalima. Veće će dole naložiti da Sekretarijat omogući Balajevoj odbrani pristup javnom spisu sudskog postupka.

9. Pretresno veće napominje da je, bez obzira na gorepomenuto, tužilac 15. oktobra 2007. odgovorio na Brahimajev zahtev i Balajev zahtev, navodeći da se ne protivi zatraženom pravnom sredstvu pod uslovom da se primene ista ograničenja o distribuciji i upotrebi materijala kao što su ona navedena u odlukama u vezi s Brahimajem i Balajem.¹⁸ Prema tome, tužilac se konkretno ne protivi sledećem: (a) da podnosiocima Zahteva bude odobren pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi*, pod uslovom da bude identičan pristupu koji je odobren saoptuženim Balaju i Brahimaju; (b) da podnosiocima Zahteva bude odobren pristup poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi* koji se odnose na Generalštab OVK *izvan zone Dukađin* u periodu od 1. marta 1998. do 30. septembra 1998. godine na koji se odnosi Optužnica, pod uslovom da se izvrše redakcije koje su neophodne za zaštitu identiteta zaštićenih svedoka; (c) da podnosiocima Zahteva bude odobren pristup

¹⁷ Balajev zahtev, par. 12.

¹⁸ Odgovor na spojene zahteve.

Prevod

poverljivim materijalima u predmetu *Milutinović i drugi* koji se odnose na aktivnosti svih srpskih snaga koje su delovale na području operativne zone Dukadin u periodu od 1. novembra 1998. do 1. jula 1999. godine. Veće stoga smatra primerenim da se podnosiocima Zahteva odobri pristup, pod uslovima koji su ranije odobreni i privremeno ažurirani do datuma ove odluke.

10. Pretresno veće napominje da su Haradinajev zahtev i Brahimajev zahtev podneti kao poverljivi bez objašnjenja i da ne postoji neposredno vidljiv razlog iz kog je zahteve trebalo podneti kao takve.¹⁹ Veće će stoga naložiti Sekretarijatu da izmeni status tih Zahteva sa poverljivog na javni, osim ukoliko budu dati odgovarajući razlozi da se javnosti uskrati sadržaj Zahteva.

11. S tim u skladu, Pretresno veće, na osnovu pravila 54, 70 i 75 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, ovim delimično **ODOBRAVA** Zahtev i:

- a. **NALAŽE** tužiocu da, imajući u vidu činjenicu da mu je dotični materijal poznat, a u skladu sa paragrafom (b) dole, za Sekretarijat identifikuje sledeći *inter partes* materijal iz predmeta *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, radi obelodanjivanja podnosiocima Zahteva:
- (i) sve transkripte sa zatvorenih i delimično zatvorenih sednica sačinjene u pretpretresnom i pretresnom postupku do datuma ove Odluke, uključujući i taj datum, koji ne potpadaju pod pravilo 70;
 - (ii) sve poverljive i zapečaćene dokazne predmete sa suđenja koji ne potpadaju pod pravilo 70; i

¹⁹ *Vidi*, na primer, Odluku po Ojdanićevom petom zahtevu da se dopuni spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 28. septembar 2007. godine; Odluku po Lukićevom zahtevu da se tužilaštvu zabrane kontakti sa svedocima, 7. avgust 2007. godine (kojom je zahtev bez uskraćivanja prava da ga ponovo podnese odbačen zato što je bez odgovarajućeg objašnjenja bio dostavljen kao poverljiv); Odluku po Zahtevu tužilaštva za preispitivanje odluke po zahtevu tužilaštva za dodatne zaštitne mere u vezi sa suđenjem za svedoka K56, 9. novembar 2006. godine, par. 4 ("Tužilaštvo bi trebalo da navede opravdane razloge zbog kojih bi neke dokumente trebalo zavesti na poverljivoj i/ili *ex parte* osnovi, ako smatra da je to potrebno i primereno"); poverljivi Nalog o ukidanju *ex parte* statusa Devetog zahteva tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera, 19. oktobar 2006. godine; *Tužilac protiv Delića*, predmet br. IT-04-83-PT, Odluka u vezi sa Zahtevom tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera i odgođeno obelodanjivanje, 8. novembar 2006. godine; *Tužilac protiv Perišića*,

Prevod

- (iii) sve poverljive i zapečaćene podneske strana u postupku koji ne potpadaju pod pravilo 70.
- b. **NALAŽE** da će podnosiocima Zahteva biti obelodanjeni samo oni delovi materijala iz predmeta *Milutinović i drugi* koji se odnose na:
- (i) period od 1. marta 1998. do 30. septembra 1998. godine, koji su u vezi sa:
 - (a) operativnom zonom Dukađin na Kosovu u tom periodu; i/ili
 - (b) pripadništvom Generalštabu OVK, lokacijama na kojima je bio smešten Generalštab OVK ili fizičkim uslovima u kojima je Generalštab OVK delovao u to vreme; i/ili
 - (c) aktivnostima svih srpskih snaga, uključujući VJ, RDB, MUP, PJP, SAJ i JSO, koje su delovale na području operativne zone Dukađin u periodu od 1. novembra 1998. do 1. jula 1999. godine.
- c. **NALAŽE** tužiocu da bez odlaganja utvrdi koji traženi materijali potpadaju pod odredbe pravila 70, da neposredno posle toga kontaktira davaoce tih materijala radi pribavljanja njihove saglasnosti za obelodanjivanje i da neposredno posle toga obavesti Sekretarijat da li je saglasnost za obelodanjivanje tih materijala dobijena ili nije, bez obzira na ishod. Sekretarijat će uskratiti obelodanjivanje svih materijala koji potpadaju pod pravilo 70 dok tužilac ne obavesti Sekretarijat da je saglasnost za obelodanjivanje dobijena, što važi i za one davaoce koji su pristali na korišćenje relevantnog materijala u nekom ranijem predmetu. Ukoliko nije moguće dobiti saglasnost davaoca (ili davalaca) bilo kog materijala koji potpada pod pravilo 70, dotični materijal neće biti obelodanjen. Ovaj nalog

Odluka po Zahtevu tužilaštva za zaštitne mere, 10. oktobar 2006. godine; pravilo 78 ("Svi postupci pred pretresnim većem, osim samog većanja sudija, otvoreni su za javnost ukoliko nije drugačije predviđeno").

Prevod

će se primenjivati na materijale u ovom predmetu do datuma ove Odluke, uključujući i taj datum.

- d. **NALAŽE** da nijedan *ex parte* materijal iz predmeta *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, ne sme biti obelodanjen;
- e. **NALAŽE** da podnosioci Zahteva, njihovi timovi odbrane i svi službenici koje podnosioci Zahteva upute ili ovlaste ne smeju:
- (i) da obelodane javnosti ili bilo kojoj trećoj strani nijedan poverljivi materijal ili materijal koji nije namenjen za javnost, koji im je obelodanjen iz predmeta *Milutinović i drugi*, uključujući identitet svedoka, izjave i transkripte, izuzev u ograničenoj meri u kojoj je takvo obelodanjivanje javnosti direktno i konkretno neophodno za pripremanje i iznošenje njihove odbrane. Ukoliko ijedan poverljivi materijal ili materijal koji nije namenjen za javnost bude obelodanjen javnosti u slučaju da je to direktno i konkretno neophodno, svako lice kome se obelodani dotični materijal mora da bude upozoreno da mu je zabranjeno da umnožava, reprodukuje ili objavi poverljivu informaciju ili informaciju koja nije namenjena za javnost ili da je obelodani bilo kome, te da je mora vratiti podnosiocima Zahteva čim mu više ne bude potrebna za pripremanje predmeta podnosioca Zahteva. U smislu ove odluke, "javnost" znači i obuhvata sva lica, vlade, organizacije, pravna lica, klijente, udruženja i grupe, izuzev sudija Međunarodnog suda, osoblja Sekretarijata, tužioca i njegovih predstavnika, kao i podnosioca Zahteva, njihovih branilaca i svog osoblja koje branioci podnosioca Zahteva upute ili ovlaste da dobiju pristup poverljivom materijalu. "Javnost" takođe obuhvata, između ostalog, porodice, prijatelje i saradnike podnosioca Zahteva i saoptuženih u njihovom predmetu; optužene i branioce u drugim predmetima ili postupcima na Međunarodnom sudu; medije i novinare;
 - (ii) da kontaktiraju nijednog svedoka čiji identitet bude obelodanjen u skladu s ovim Nalogom ili koji na drugi način podleže zaštitnim merama a da prethodno ne pokaže Pretresnom veću da kontakt sa dotičnim svedokom (svedocima) može biti od suštinske pomoći u pripremanju predmeta podnosioca Zahteva i da nikakva razumna alternativa nije dostupna. Ukoliko Pretresno veće da

Prevod

odobrenje za takav kontakt, tužilac ima pravo da prisustvuje svakom eventualnom kontaktu ili razgovoru ako svedok (svedoci) to zatraži.

- f. **NALAŽE** da ništa u ovom Nalogu ne utiče na obaveze tužioca u pogledu obelodanjivanja na osnovu pravila 66 i 68; i **PODSEĆA** da je tužilac dužan da utvrdi postoji li neki dodatni materijal u vezi s postupkom u predmetu *Milutinović i drugi* koji bi trebalo obelodaniti podnosiocima Zahteva, a koji nije obuhvaćen odredbama ove Odluke;
- g. **PODSEĆA** da, na osnovu pravila 75(F)(i) Pravilnika, sve zaštitne mere koje su naložene za nekog svedoka u predmetu *Milutinović i drugi* ostaju na snazi u predmetu protiv podnosioca Zahteva, izuzev u onoj meri u kojoj su izmenjene u skladu s ovom Odlukom.
- h. **TRAŽI** od sekretara Suda da podnosiocima Zahteva omogući pristup *inter partes* poverljivom materijalu koji ne potpada pod odredbe pravila 70, a koji je tužilac identifikovao na osnovu paragrafa od (a) do (c).
- i. **TRAŽI** od sekretara Suda da podnosiocima Zahteva omogući pristup javnom materijalu u predmetu *Milutinović i drugi*.
12. Pretresno veće, na osnovu pravila 54 i 78, ovim **UPUĆUJE** Sekretarijat da izmeni status Haradinajevog zahteva i Brahimajevog zahteva sa poverljivog na javni, osim ukoliko u roku od sedam dana od datuma ove Odluke bude podnet zahtev u kome se traži da ti Zahtevi ostanu poverljivi.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy,
predsedavajući

Dana 23. oktobra 2007.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

Prevod